

РЕШЕНИЕ

№ 4

гр. Пазарджик, 05.01.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ПАЗАРДЖИК, II ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на шестнадесети декември през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Красимир Г. Ненчев

Членове: Албена Г. Палова
Мариана Ил. Димитрова

при участието на секретаря Галина Г. Младенова
като разгледа докладваното от Албена Г. Палова Въззивно гражданско дело
№ 20215200500731 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл.258 и сл. от ГПК. С решение № 26/08.06.021 г., постановено по гр.д. № 20205210100705 по описа на В.ския районен съд е допуснато да се извърши делба между Т.Г. Б., ЕГН *****, от гр.В., ул.“П.” № 113 и С. К. АРД., ЕГН, от гр. В., ул.“Ц.В.” № 8 на следния имот: ПИ с идентификатор 10450.503.114 по КККР на гр.В., одобрен със Заповед № РД-18-1214/06.06.2018 г. на изп. директор на АГКК, с административен адрес гр.В., ул.“Р.” № 2, с площ на целия имот 286 кв.м., трайно предназначение на територията: урбанизирана, начин на трайно ползване: ниско застрояване, стар идентификатор: няма, номер по предходен план: 4912, кв.601, парцел II, при съседи: 10450.503.1352, 10450.503.1769, 10450.503.117, 10450.503.1768, 10450.503.1334. Квотите на страните са, както следва: 5/6 ид.ч. за Т.Б. и 1/6 ид.ч. за С.А..

Против така постановеното решение в законния срок е постъпила въззивна жалба от С.А. чрез неговия процесуален пълномощник адв.А. с изложени оплаквания за незаконосъобразност. В жалбата се твърди, че неправилно районният съд не е уважил направеното възражение за нахърняване на запазената част от наследството на Юсеин Местан, починал на 25.12.2018 г. Счита, че има право на още 1/18 ид.ч. от наследството, поради което моли обжалваното решение да бъде отменено, вместо което да бъде постановено ново, с което квотите да бъдат променени, като на

жалбоподателя бъде определена квота в размер на 4/18 ид.ч.

В срока по чл.263, ал.1 от ГПК е постъпил писмен отговор от съделителя Т.Б. чрез нейния процесуален пълномощник адв.К. с искане решението на В.ския районен съд да бъде потвърдено. Счита за правилен извода на съда, че приемането на наследството по опис е материална предпоставка за реализирането на правото да се иска възстановяване на запазена част от наследството.

Окръжният съд след като се запозна с твърденията, изложени във въззивната жалба, като обсъди и анализира събраните по делото доказателства, като взе предвид становищата на страните, изразени в съдебно заседание и при спазване разпоредбата на чл.235 от ГПК, прие за установено следното:

В исковата си молба ищецът Т.Б. е твърдяла, че с ответника са съсобственици на следния недвижим имот: Поземлен имот с идентификатор 10450.503.114 по кадастралната карта и кадастралните регистри на гр.В., общ.В., обл.П., одобрени със Заповед № РД - 18- 1214/06.06.2018 г. на изпълнителния директор на АГКК, последно изменение със Заповед: няма издадена заповед за изменение в КККР, с адрес на имота: гр.В., п.к. 4600, ул. "Р." № 2, с площ на целия имот 286 кв.м., трайно предназначение на територията: урбанизирана, начин на трайно ползване: ниско застрояване, стар идентификатор: няма, номер по предходен план: 4912, кв.601, парцел II, съседи: 10450.503.1352, 10450.503.1769, 10450.503.117, 10450.503.1768, 10450.503.1334

Правата на ищеца, като съсобственик върху процесния недвижим имот били обусловени от следните обстоятелства:

Правото на собственост върху процесния недвижим имот било възстановено с Решение №176/15.05.1992 г., издадено от Община В., на наследници на А.М.В. /по удостоверение за идентичност на имена Д.Ц.В./, а именно на Е.Д.М. и А.Ц.Д.. Последните били дъщери на общия наследодател, като фигурирали в удостоверението за наследници съответно с имената А.А.Д. и Ю. А.М.. Ю. А.М. била починала на 08.08.1995 г. и оставила за наследници съпругът си Ю.А.М., починал на 25.12.2018 г., дъщеря си А.М.М., починала на 23.06.1999 г. и дъщеря си В.М.Х.. От своя страна А.М.М. била оставила за наследник С. К. АРД. - ответник по иска.

На 28.12.2010 г. Ю.А.М. завещал на внучката си М.И.Х. /дъщеря на В.М.Х./ 1/6 ид.ч. от процесния имот. Последната, вече омъжена и с фамИ. Д., се разпоредила със собствеността си върху процесния имот, като на 14.08.2019 г., с НА за дарение на недвижим имот № 39, том I, рег. № 528, дело № 37/2019 г. М.И.Д. е дарила на ищцата Т.Б. 1/18 ид.ч. от собствените си

1/6 ид.ч. от процесния имот.

На 14.08.2019 г., с НА за продажба на недвижим имот № 40, том I, рег. № 529, дело № 38/2019г. - М.И.Д. и В.М.Х. продали на ищцата Т.Б. собствените си 5/18 ид.ч. от процесния имот. Така от дела на Ю. А.М. останали в собственост на ответника С.А. 3/18 или 1/6 ид.части от процесния имот. (М., В. и С. притежавали по 3/18 или по 1/6 от съсобствеността, което формирало общ техен дял от 9/18 или 1/2 от съсобствеността. М. дарила 1/18 и продала 2/18, а В. продала своите 3/18. За С. останали в собственост 3/18 или 1/6 ид.части).

Твърдяла е също, че А.А.Д. е починала на 06.09.2003 г. и е оставила за наследници дъщерите си К.М.Г., Т.М. Ш. и М.М. Д.а.

На 23.05.2012 г. с НА за замяна на идеални части от недвижими имоти № 123, том I, рег. № 1330, нот. дело № 123/2012 г., М.М. Д.а прехвърлила на Т.М. Ш. собствените си 1/6 ид.ч. от процесния имот.

От своя страна Т.М. Ш. на 09.09.2019 г. с НА за продажба на недвижим имот № 50, том I, рег. № 724, дело № 48/2019 г. - продала на ищцата Т.Б. собствените си 2/6 ид.ч. от процесния недвижим имот.

На 18.09.2019 г. с НА за продажба на недвижим имот № 52, том I, рег. № 785, дело № 50/2019 г. - К.М.Г. също продала на ищцата Т.Б. собствените си 1/6 ид.ч. от процесния недвижим имот.

По този начин съсобствеността на страните върху процесния имот била формирана при квоти 5/6 ид.ч. за ищцата и 1/6 ид.ч. за ответника.

Ищцата е твърдяла, че независимо от провежданите разговори за доброволно уреждане на отношенията между съсобствениците, към настоящия момент не се стигнало до извършване на доброволна подялба на съсобствения им недвижим имот.

Искането е да се допусне съдебна делба на описания недвижим имот, а именно: Поземлен имот с идентификатор 10450.503.114 по КККР на гр.В., одобрена със Заповед № РД-18-1214/06.06.2018 г. на изпълнителния директор на АГКК, с адрес на имота: гр.В., ул. "Р." № 2, с площ на целия имот 286 кв.м., трайно предназначение на територията: урбанизирана, начин на трайно ползване: ниско застрояване, стар идентификатор: няма, номер по предходен план: 4912, кв.601, парцел II, при съседи: 10450.503.1352, 10450.503.1769, 10450.503.117, 10450.503.1768, 10450.503.1334, между следните съсобственици и при следните квоти за всеки един от тях - за Т. Г. БЛ. - 5/6 идеални части и за С. К. А. 1/6 идеална част. Претендира и разноси по делото.

В срока по чл.131 от ГПК е постъпил отговор от С.А., с който заявява,

че предявеният иск е допустим. Вярно и безспорно според него било обстоятелството, че ответникът притежава 1/6 ид. част от процесния имот на посоченото в исковата молба правно основание.

Относно претенциите за собственост на ищцата съгласно последната съдебна практика на ВКС бил наясно, че е твърде спорна възможността му да оспорва нейните документи за собственост въпреки очевидното според него заобикаляне на закона /в частност на чл.33 от Закона за собствеността/. Ето защо за избягване на спорове между страните по делото и доброволно уреждане на отношенията им, предлага на ищцата да му заплати притежаваната от него 1/6 ид. част от съсобствения им имот на база 130 лева на квадратен метър и да прекратят настоящето дело без търсене на взаимни разноски и оспорвания на актове и сделки.

Заявил е също, че страните имота и квотите в настоящия казус за безспорни, т.е. - трите пункта, които съдът би следвало да изясни в решението по първа фаза на допускане на делбата, са безспорни. Единствено съдът следвало да обсъди изначалната допустимост на процеса, в който самият ищец твърдял, че имотът е незастроен и предназначен за нискоетажно строителство, които факти не биха били изследвани при доброволно прекратяване на съсобствеността им с ищцата чрез изкупуване от нейна страна на собствените на ответника идеалните части от имота.

В първото по делото съдебно заседание процесуалният представител на ответника е направил възражение за възстановяване на запазената част от наследството на наследодателя Ю.А.М., който завещал собствената си 1/6 от имота на внучката си М. Х. (сега Д.) и по този начин се разпоредил в нейна полза както с разполагаемата част от наследството, така и със запазената част на двете си дъщери.

Въз основа на това своевременно направено възражение на основание чл.342 от ГПК районният съд е дал възможност на съделителя А. да представи доказателства за притежаваните от Ю.М. към момента на неговата смърт движими и недвижими вещи, съставляващи наследствената маса към датата на смъртта – 25.12.2018 г.

Установява се от доказателствата по делото, че правото на собственост върху процесния недвижим имот е възстановено с Решение №176/15.05.1992 г., издадено от Община В., на наследници на А.М.В. /по удостоверение за идентичност на имена Д.Ц.В./, а именно на Е.Д.М. и А.Ц.Д.. Последните са дъщери на общия наследодател, като фигурират в удостоверението за наследници съответно с имената А.А.Д. и Ю. А.М.. Ю. А.М. е починала на 08.08.1995 г. и оставила за наследници съпругът си Ю.А.М., починал на 25.12.2018 г., дъщеря си А.М.М., починала на 23.06.1999 г. и дъщеря си

В.М.Х.. От своя страна А.М.М. е оставила за наследник С. К. АРД. - ответника по иска.

Безспорно е между страните, че на 28.12.2010 г. Ю.А.М. е завещал на внучката си М.И.Х. /дъщеря на В.М.Х./ 1/6 ид.ч. от процесния имот. Последната, вече с фамИ. Д., се е разпоредила със собствеността си върху процесния имот, като на 14.08.2019 г., с нот. акт за дарение на недвижим имот № 39, том I, рег. № 528, дело № 37/2019 г. М.И.Д. е дарила на ищцата Т.Б. 1/18 ид.ч. от собствените си 1/6 ид.ч. от процесния имот.

На 14.08.2019 г., с нот. акт за продажба на недвижим имот № 40, том I, рег.№ 529, дело № 38/2019 г., М.И.Д. и В.М.Х. продават на ищцата Т.Б. собствените си 5/18 ид.ч. от процесния имот. Така от дела на Ю. А.М. в собственост на ответника С.А. останали 3/18 или 1/6 ид.части от процесния имот.

Видно от удостоверението за наследници, А.А.Д. е починала на 06.09.2003 г. и е оставила за наследници дъщерите си К.М.Г., Т.М. Ш. и М.М. Д.а.

На 23.05.2012 г. с нот. акт за замяна на идеални части от недвижими имоти № 123, том I, рег. № 1330, нот. дело № 123/2012 г., М.М. Д.а прехвърлила на Т.М. Ш. собствените си 1/6 ид.ч. от процесния имот.

От своя страна Т.М. Ш. на 09.09.2019 г. с нот. акт за продажба на недвижим имот № 50, том I, рег. № 724, дело № 48/2019 г. - продала на ищцата Т.Б. собствените си 2/6 ид.ч. от процесния недвижим имот.

На 18.09.2019 г. с нот. акт за продажба на недвижим имот № 52, том I, рег. № 785, дело № 50/2019 г. - К.М.Г. също продала на ищцата Т.Б. собствените си 1/6 ид.ч. от процесния недвижим имот. По този начин ищцата Т.Б. придобила собствеността върху 5/6 ид.ч. от процесния имот.

От представените пред В.ския районен съд удостоверение изх.№ ПО-21-706/21.04.2021 г., издадено от ОСЗ-В., се установява, че на името на Ю.М. няма възстановени земеделски имоти.

От удостоверение № 94-00/3512 от 22.04.2021 г., издадено от Община В. пък се установява, че към момента на своята смърт Ю.М. е бил собственик на земя от 168.5 кв.м., намираща се на адрес гр.В., ул.“Р.“ № 4.

Представено е и удостоверение за данъчна оценка на недвижим имот, находящ се на ул.“Р.“ № 2, с идентификатор 10450.503.117, от което е видно, че този имот е с площ 86 кв.м. и е съсобствен между С.А., В. Х., М. Д.а, К.Г. и Т. Ш. при равни права – по 1/5 ид.ч. За този имот пълномощникът на ищцата е твърдял пред районния съд, че също е останал в наследство от Ю.М. и ответникът А. не е оспорил това твърдение.

При тези данни следва да се приеме, че към момента на своята смърт - 25.12.2018 г. - Ю.М. е притежавал и други недвижими имоти, освен завещаната 1/6 ид.ч. от процесния имот, а това означава, че завещавайки този имот на внучката си М. Д., наследодателят не се е разпоредил с цялото си имущество, т.е. налице е завет, а не универсално завещание.

Съгласно т.4 от ТР № 3/19.12.2013 г. на ОСГК на ВКС когато наследникът, чиято запазена част е накърнена, упражнява правото си да иска възстановяването ѝ спрямо лица, които не са наследници по закон /не са призвани към наследяване/, е необходимо същият да е приел наследството по опис. ОСГК счита, че приемането на наследството по опис е материална предпоставка за реализиране правото да се иска възстановяване на запазена част от наследството само спрямо заветник или надарен, който не е призван към наследяване, тъй като съставянето на опис на наследственото имущество има за последица отграничаване на имуществото, което наследодателят е притежавал към момента на своята смърт от имуществото на призваните към наследяване лица. В този смисъл самият опис има доказателствено значение досежно обема на оставеното в наследството имущество.

Приемането на наследството по опис според ОСГК на ВКС има за цел да ограничи отговорността на приелия наследството по опис за задълженията на наследодателя, вкл. и задълженията по завет, само до стойността, която се покрива от наследственото имущество. Приемането на наследството по опис изисква два формални акта - да бъде съставен опис на наследството и да бъде направено заявление от призваното към наследяване лице, че приема наследството по опис, което заявление, за да породи действие, следва да бъде вписано в особената книга на съда по реда на чл. 49, ал. 1 ЗН. В производството по възстановяване на запазена част от наследството самият опис има доказателствено значение и всяка една от спорещите страни може да доказва различен обем на наследственото имущество от посочения в опис. Наличието на вписано по предвидения в закона ред заявление за приемане на наследството по опис е предпоставка за реализиране на правото да се иска възстановяване на запазена част от наследството в хипотезата на чл. 30, ал. 2 ЗН.

ОСГК на ВКС пояснява, че „когато призвано към наследяване дееспособно лице претендира възстановяване на запазената си част от наследството спрямо заветник или надарен, който не е призван към наследяване, посредством това заявление се изразява воля да се брани едно специфично, признато от закона право, а именно правото на възстановяване на запазената част от наследството на посочените в чл. 28 ЗН лица, което дава право на наследника по закон да ограничи отговорността си за направените от наследодателя завети само до размера на разполагаемата част, както и да иска

намаляване на извършените приживе от наследодателя дарения до размера на разполагаемата част. Наследственото имущество се обособява като отделна съвкупност с цел да бъде извършена преценка дали с оглед разпоредбите на [чл. 28](#), [чл. 29](#) и [чл. 31 ЗН](#) призованото към наследяване лице в качеството си на универсален правоприемник на наследодателя следва да удовлетвори заветите изцяло /т. е. дали същите са извършени от наследодателя в рамките на разполагаемата му част от наследството/, както и дали извършените приживе от наследодателя дарения не накърняват признатото му от закона право на част от наследственото имущество /запазената му част/. Самият закон дава възможност на призованото към наследяване лице, което има право на запазена част от наследството, да ограничи възможността за облагодетелстване с имущество на наследодателя, която може да бъде реализирана безусловно по отношение на призвани към наследяване лица /ТР № от 04.02.2005 г. на ВКС по тълк. гр. д. № 1/2005 г. на ОСГК/, но по отношение на лица, които не са призвани към наследяване съгласно изричната разпоредба на [чл. 30, ал. 2 ЗН](#) следва да бъде предхождана от приемане на наследството по опис. Поради това изискването за приемане на наследство по опис е предпоставка за реализиране на правото да се иска възстановяване на запазена част от наследството само когато наследодателят е извършил дарствени разпореждания или частни завещателни разпореждания, но не и когато завещателното му разпореждане е универсално /в последната хипотеза общото завещателно разпореждане съгласно [чл. 16, ал. 1 ЗН](#) придава на лицето, в полза на което е направено, качеството наследник, а не на кредитор на наследството/, както и когато завещание, което не е било известно, е било открито след приемането на наследството по смисъла на [чл. 55 ЗН](#)“.

В светлината на разясненията, дадени с т.4 на ТР № 3/19.12.2013 г. на ОСГК на ВКС, с оглед безспорно установения факт, че към момента на своята смърт наследодателят е притежавал и друго имущество, освен завещаното на М. Д., и тъй като тя не е била сред призованите да наследяват към 25.12.2018 г., за да реализира правото си на възстановяване на запазената си част от наследството спрямо нея, С. А. следва да е приел наследството на наследодателя по опис, за което липсват както твърдения от негова страна, така и доказателства. При тези данни следва да се приеме, че като не е налице тази материалноправна предпоставка, възражението се явява неоснователно, а правата на страните са 5/6 ид.м. за Т.Б. и 1/6 ид.ч. за С.А..

Като е достигнал до този извод относно наследствените права на съделителите, ВРС е постановил правилно като краен резултат решение, което следва да бъде потвърдено.

Като взе предвид гореизложеното, Пазарджишкият окръжен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 26/08.06.021 г., постановено по гр.д. № 20205210100705 по описа на В.ския районен съд.

Решението подлежи на обжалване пред ВКС в едномесечен срок от съобщението.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____